

Gebe kadınlarda seksüel fonksiyonların değerlendirilmesi

Guleroglu FT, Beser NG

The Journal of Sexual Medicine 11(1) 2014 p:146–153

Cinsellik, özel ve sosyal bir deneyim olarak tanımlanabilir ve cinsel tatmin ve çiftin uyumu biyolojik, psikososyal, sosyal faktörler, değerler, normlar ve tabular etrafında şekillenir. Cinsellik kişinin fiziksel ve duygusal sağlığından etkilenmektedir. Cinsel yaşamı etkileyen bir çok fiziksel, psikolojik, sosyal, ekonomik, kültürel dini inanış ve cinsiyete ait faktörler söz konusudur.

Seksüel disfonksiyonlar, seksüel istek ve tatmin ile ilgili bozukluklar olarak tanımlanmaktadır. Seksüel sağlıkta ki bozulmalar yalnızca fiziksel sağlıktaki bozulmayla ilgili değildir aynı zamanda psikososyal sağlık, aile sağlığı, ve sosyal sağlık da etkilemektedir. Yapılan çalışmalarda kadınların %30–60'ının hayatlarının bir kısmında en azından bir kez seksüel disfonksiyona maruz kaldıkları bildirilmiştir. Türkiye'de yapılan bir çalışmada gebe olmayan kadınlarda kadın cinsel disfonksiyonunun %48.3 olduğu bulunmuştur.

Gebelik sırasında sık idrara çıkma isteği, yorgunluk, bulantı, baş ağrısı, mide ağrısı, kramplar, konstipasyon, diyare, nefes almada güçlük, vajinal akıntı, varis ve uyku güçlüğü gibi problemler görülebilir. Gebe kadınlar bu tür şikayetler nedeniyle cinsel ilişkiden uzak durabilir. Özellikle ilk trimesterde yorgunluk ve bulantı nedeniyle cinsel istekte azalma meydana gelebilir ve partnerin ilgisinde azalma oluşabilir. Bu da kadında çekiciliğini kaybettiği algısını oluşturabilir. İkinci trimesterde bulantının azalması ve kadının gebeliğe daha iyi uyum sağlamasıyla birlikte cinsellikte artış gözlenir, vajinal kan akımı ve lubrikasyon artar ve kadın daha kolay orgazm yaşayabilir. Son trimesterde yaşanan rahatsızlıklar ile birlikte cinsellikte tekrar bir azalma gözlenir.

Bu çalışmada gebe kadınlarda cinsel fonksiyonları incelemek ve cinsel sağlığa olumsuz yönde etki eden faktörleri araştırmak amaçlanmıştır. Çalışmaya 2010–2011 yılları arasında kadın doğum polikliniklerine başvuran 306 gönüllü dahil edilmiştir. Hastaların demografik özellikleri, gebeliklerine ait bilgiler ve gebelik sırasında yaşadıkları şikayetlerin yanında Kadın Cinsel Fonksiyon İndeksi (FSFI) sorularına yanıtları kaydedilmiştir.

Ortalama yaş 25.6±5.4 yıl, ortalama evlilik süresi 5.93±5.4 yıl olarak bulunmuştur. Kadınların %43.1'i gebeliklerinin 14–27. haftalarında bulunmuştur. Ortalama FSFI skoru 18.6±8.1 ve ortanca FSFI skoru 21.1 olarak hesaplanmıştır. Gebe kadınların %89.9'unda istek, %86.9'unda subjektif uyarılma, %42.8'inde lubrikasyon, %69.6'sında orgazm, %48'inde tatmin problemleri ve %61.4'ünde ağrı problemi saptanmıştır. Total FSFI skoru analiz edildiğinde gebe kadınların %63.4'ünün seksüel disfonksiyonu olduğu izlenmiştir. Otuz beş yaşından büyük kadınlarda istek ve tatmin skorlarının istatistiksel olarak daha düşük olduğu bulunmuştur. Eğitim ve ekonomik seviyesi düşük olanlarda ortalama FSFI skorları düşük saptanmıştır. Eşleri eğitimli kadınlar ile diğerleri karşılaştırıldığında ortalama FSFI, uyarılma, orgazm ve tatmin skorlarında anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Yirmi sekiz hafta ve üzerinde gebeliği olanlar ile diğerleri karşılaştırıldığında, total ve alt skorların tümünde anlamlı derecede azalma kaydedilmiştir. Ayrıca, konstipasyonu olan kadınlarda daha az uyarılma skorları, nefes alma ile ilgili şikâyetleri olanlarda daha az istek, lubrikasyon, orgazm ve ağrı skorları, bacak ağrıları olanlarda daha az tatmin skorları, kramp şikâyetleri olanlarda lubrikasyonun dışında tüm alt gruplar ve ortalama skorlarda anlamlı düşüş bulunmuştur.

Sonuç olarak gebe kadınların cinsel hayatları sadece ileri yaş, düşük eğitim düzeyi, 10 yıldan uzun devam eden evlilikler, istenmeyen gebelikler ve ilerlemiş gebelik haftası gibi faktörlerden değil aynı zamanda baş ağrısı, konstipasyon, solunum problemleri, bacak ağrısı ve kramplardan etkilenebilmektedir.

Çeviri

Dr. Burhan Coşkun, Prof. Dr. Hakan Kılıçarslan
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD